

Strategie šíření získaného know-how dialogem k aktivnímu občanství seniorů

Mgr. et Mgr. Zuzana Vařejková

metodička projektu Dialogem k aktivnímu občanství seniorů

Vzhledem k úspěšnosti a pozitivním ohlasům projektu Dialogem k aktivnímu občanství seniorů, reg. č. 3630007., jehož realizátorem je Asociace center pro rodinu, z.s. a spolupracujícím subjektem organizace Spokojený senior – KLAS, z.s., níže představujeme strategii šíření získaného a na základě klíčových aktivit projektu vytvořeného know-how, které prezentuje dialog, respektive podporu a klíčové kroky pro vznik spolupráce zaměstnanců místní samosprávy a seniorů, kteří by rádi svým potenciálem přispěli nejen ke svému aktivnímu životu, ale také k aktivnímu životu ostatních.

Propagaci vytvořeného a získaného know-how budeme realizovat různými způsoby. Největší oporou nám bude spolupracující organizace projektu, která zajišťovala jeho metodickou podporu, Spokojený senior – KLAS, z.s. Prostřednictvím webových stránek organizace, kde jsme měli během realizace projektu vytvořené zázemí pro potřebnou publicitu, budeme veřejnost informovat o možnostech získání vytvořeného know-how, například realizací vzdělávacích kurzů, kulatých stolů, individuálním poradenství nebo odkazem na pověřeného pracovníka, který je se získaným know-how seznámen a dokáže jej předávat a implementovat. Další podoba propagace bude spočívat v samotném obsahu činností organizace, kdy se mohou představit a nastavit možnosti předání vytvořeného know-how vždy na míru zájímavějšího se subjektu.

Vzhledem k pozitivní odezvě v přímé komunikaci s místní samosprávou, budeme oslovovat jednotlivé samosprávné celky v různých krajích České republiky, ale také další spolupracující organizace, instituce a fyzické osoby a nabízet jim možnost získat vytvořené know-how během různých akcí a to prostřednictvím běžných činností organizace, ale také v rámci aktivního vytváření portfolia další možné spolupráce s různými subjekty. Případně bude mapovat zájem o tuto problematiku u vybrané cílové skupiny a realizovat motivační jednání. Impulzem pro vznik takto nastavené koncepce, jsou mimo jiné výsledky z dotazníkového šetření. To bylo realizováno

na závěrečné konferenci projektu Dialogem k aktivnímu občanství seniorů, která se konala 9. 2. 2016 v Brně v hotelu Continental. Na otázky zda je respondentům (zástupci samosprávy, senioři, pracovníci neziskových organizací, úřední pracovníci, zástupci z akademické sféry) myšlenka projektu blízká a zdali mají zájem o realizaci podobného projektu u nich v místě bydliště, se nám dostalo kladné odezvy, což do jisté míry deklaruje reakci na situaci stárnutí ve společnosti, ale také na zájem místní samosprávy tuto situaci řešit v podobě tvoření dialogu.

Zájem samosprávy o šíření know-how můžeme podpořit i dalšími argumenty. Jednou z nich jsou pozitivní reakce (40ti) účastníků kurzů Koordinátor aktivního stárnutí a Senior – aktivní občan, kteří byli v rámci projektu Dialogem k aktivnímu občanství seniorů vyškoleni. Všichni účastníci, se ve svých zpětných vazbách v evaluačních dotaznících z kurzů shodují nad myšlenkou potřebnosti a nezastupitelnosti této dogmatické činnosti, která se díky našim účastníkům překlápí z vizionářského pohledu do praktické podoby.

Za podstatný hybatel v pozitivnímu zájmu o know-how projektu lze považovat i vzniklou brožuru prezentující příklady dobré praxe účastníků výše uvedených kurzů. Svým cílem a obsahem brožura představuje inovativní portfolio aktivit stojících na vytvořeném dialogu a spolupráci místní samosprávy a seniorů dobrovolníků. Ve všech případech se jedná o realizované či plánované aktivity, které spojuje šest důležitých pilířů založených na lidském faktoru, jejichž obsahem je důležitost zastřešení a podpory místní samosprávy, spolupráce vícero subjektů, nabourání a vyvrácení předsudků vůči jednotlivým generacím (zejména seniorům), mezigenerační přesah, osobní kontakt pracovníka samosprávy vs. seniora – dobrovolníka. Součástí vzniklé brožury je video, které představuje reálné důkazy o výsledcích vzniklé spolupráce místní samosprávy a seniorů dobrovolníků a inspiraci pro ostatní obce či města, které by rády spolupracovaly se seniory – dobrovolníky.

V neposlední řadě je zapotřebí zmínit vzniklé metodiky ke kurzům Koordinátor aktivního stárnutí a Senior – aktivní občan, které jsou metodickou a mnohdy i didaktickou pomůckou pro lektory dalšího vzdělávání v této oblasti, ale také pro potenciální zájemce, kteří by rádi získali vhled do problematiky sladování spolupráce a vzniku dialogu u zaměstnanců samosprávy a seniorů-dobrovolníků. Vzniklé metodiky aktuálním a nadčasovým způsobem představují problematiku stárnoucí společnosti, ale také konkrétní návrhy, návody a postupy k vytváření spolupráce zmiňovaných cílových skupin.

V takto nastavené strategii šíření se bude zapotřebí vyrovnat s různými bariérami a riziky, které mohou vznikat na straně potencionálních zájemců a negativně tak ovlivňovat jeho proces. V čem tedy vnímáme největší rizika v nezájmu ze strany samosprávy? Například může jít o nezájem námi nabízeného tématu, o přepracovanost ze strany úředníků, o nepodporující prostředí ze strany vedení samosprávy, či jiné organizace, případně svých blízkých. Důležitou roli bude jistě sehrávat i situace v místě bydliště, které může být prezentováno nedostatečným finančním, prostorovým, logistickým a materiálním zajištěním, kterému bude scházet přidaná lidská hodnota. K této věci mohou přispět i jednotlivé osobnosti a významné osoby a to jak svojí vzájemnou rivalitou, ale také nezájmem učit se něco nového, schopnost změnit pohled na věc a nízkou motivací a odvahou pustit se do neznámých projektů. Generační stereotypy a předsudky mohou v této věci sehrávat také důležitou roli, stejně tak jako absence nových nápadů a vhodných kandidátů, kteří by se nových inovativních projektů z námi nabízeného portfolia ujali.

Představeným rizikům se dá zabránit dostatečnou osvětou a propagací, která by si kladla za cíl ujistit, že vždy se dá najít nejen kompromis, ale také cesta k dosažení cíle, jež je v tomto případě v podobě snahy vytvořit dialog a spolupráci mezi zaměstnanci samosprávy a seniory dobrovolníky. Demografické a společenské změny jasně ukazují na stále se zvyšující zastoupení nejstarší generace v populaci. I to je důvod, proč právě námi vzniklé know-how dále šířit.

Výrazný argumentační podklad pro reálné funkční šíření vytvořeného know-how nám zajistilo výše zmiňované dotazníkové šetření realizované během závěrečného konference projektu Dialogem k aktivnímu občanství seniorů. V rámci tohoto dotazníkového šetření jsme získali potřebnou oporu, ale také jasná a explicitně vycházející doporučení pro další strategii šíření vytvořeného know-how, ale také zpětnou vazbu na celou myšlenku projektu, která všechny respondenty oslovila. Na otázku, zdali by si respondenti dokázali představit realizovat projekty představené v brožuře Příklady dobré praxe, odpověděli všichni jednohlasně, že ano. Na otázku, kdyby se otevřely kurzy Koordinátor aktivního stárnutí a Senior – aktivní občan a byly zpoplatněny, kolik by byli ochotni za něj zaplatit, se ukázalo, že 77 % účastníků by bylo ochotna za kurzy zaplatit 1000 – 3000 Kč. Účastníci mohli také navrhnout částku, kterou by byli mimo uvedenou nabídku, ochotni zaplatit. Jednalo se o částky 100 – 500 Kč. Někteří respondenti se k této otázce vyjádřili i poznámkou: „nevidím nutnost zpoplatnění“, „senior – aktivní občan – symbolická částka“, „myslím, že by tyto kurzy neměly být zpoplatněny“, „dobrovolné vstupné“, „pokud je senior ochoten dobrovolně a bezplatně pracovat, neměl by platit nic“, „dotovaný příspěvek či příspěvek na studijní materiál“. Respondentům byl dále dán prostor pro uvedení

jejich kontaktů v případě, že by se podobné aktivity projektu realizovali i v budoucnosti. To nasvědčuje tomu, že konference a samotný projekt byl nejen po stránce obsahové, ale i po stránce organizační úspěšný. Díky otevřenému prostoru v dotazníku pro připomínky a dotazy účastníků, se celý koncept projektu pojmenoval a přinesl argumenty pro jeho další šíření. Příkladem je myšlenka přenést vytvořeného know-how i do dalších krajů, než je do Jihomoravského kraje.

Projekt Dialogem k aktivnímu občanství seniorů přinesl do společnosti nové otázky, ale také nová řešení, jak aktivně reagovat na aktuální situaci stárnutí společnosti a propojit na první pohled dvě zcela odlišné cílové skupiny, skupinu zaměstnanců místních samospráv a seniorů – dobrovolníků.